คู่มือการใช้ Linux-TLE 6.1 (ฉบับร่าง)

สงวนลิขสิทธิ์ © 1999 ภัทระ เกียรติเสวี
ห้องปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (NTL)
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)
ภายใต้ลิขสิทธิ์แบบ GPL, http://linux.thai.net/gpl.html

การติดตั้ง Linux-TLE 6.1 ____ 2

คำแนะนำหลังการติดตั้ง ____ 3

การใช้งานเบื้องต้น (สำหรับผู้ใช้ KDE) ____ 3

การใช้งานภาษาไทยใน Netscape ____ 9

การใช้งาน Adobe Acrobat Reader 4.0 ร่วมกับ Netscape ____ 10

การตั้งค่าเพื่อใช้งาน th_TH Locale ____ 12

การพิมพ์ภาษาไทยออกทางเครื่องพิมพ์ ____ 12

การใช้งาน Lexitron Dictionary ____ 14

การใช้งาน AbiWord ____ 14

การใช้งาน KOffice Suite ____ 15

การใช้งาน LaTeX กับภาษาไทย และโปรแกรมตัดคำ SWATH ____ 16

การใช้งานโปรแกรม Gnomba (คล้าย Network Neighborhood) ____ 16

การใช้งาน KLicq ____ 18

การใช้งานภาษาไทยกับ WindowMaker ____ 20

บทส่งท้าย ____ 22

การติดตั้ง Linux-TLE 6.1

1. วิธีการติดตั้ง Linux-TLE ทำได้เหมือนการติดตั้ง Red Hat 6.0 หรือ Mandrake 6.0 ทั่วไป ท่านที่ยังไม่คุ้นเคยสามารถดูรายละเอียดได้จากไฟล์ INSTALL ใน CDROM, หนังสือภาษาไทยตามท้องตลาดจำนวนมาก หรือสามารถดู Online ได้ที่
   http://ftp.nectec.or.th/pub/thailinux/docs/installation/index.html
2. ในขั้นตอนการเลือกซอฟต์แวร์ที่จะติดตั้ง จะมีส่วนเพิ่มเติมที่แตกต่างจาก Red Hat/ Mandrake 6.0 ดังนี้
   - Thai Extension ส่วนเพิ่มเติมภาษาไทย ยกเว้น Thai LaTeX
   - Thai LaTeX component
   - Add-on Utilities ซอฟต์แวร์ช่วยเพิ่มเติม เช่น Acrobat Reader, ICQ
   - KOffice (Experimental) ชุด Office Suite ขั้นทดลอง
   - Emacs Thai
   - XEmacs Thai
   - WindowMaker compile ให้สนับสนุนภาษาไทย พร้อม Application เพิ่มเติม

   ท่านสามารถเลือกติดตั้งส่วนต่างๆ ได้ตามความต้องการ หากท่านไม่แน่ใจว่าจะเลือกอะไรบ้างดี ให้กด OK ผ่านตาม Default ไปเลย
3. Time zone ให้เลือกเป็น Asia/Bangkok
4. **Printer ยังไม่ต้องติดตั้ง ให้ข้ามไปก่อน**
5. ตอนที่ติดตั้ง X-Windows ใกล้จะเสร็จ มันจะทดลองเข้า Graphics User Interface แล้วมี Dialog box ถามว่า จะให้ start X Windows (Graphics mode) ทุกครั้งที่บูตเครื่องเลยหรือไม่ ถ้าท่านต้องการอย่างนั้น ให้ตอบว่า ใช่ อย่างไรก็ดี ท่านสามารถเปลี่ยนแปลงได้ภายหลัง โดยเข้าไปแก้ไขไฟล์ /etc/inittab ในบรรทัดที่มีคำว่า initdefault เปลี่ยน Default level ใหเป็น 3 (Text modem) หรือ 5 (X-Windows) ตามต้องการ ตัวอย่างดังนี้

```
id:5:initdefault:
```


สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

คำแนะนำหลังการติดตั้ง

การใช้งานเบื้องต้น (สำหรับผู้ใช้ KDE)

1. เมื่อเริ่มใช้งาน หลังจากที่ระบบทำการ start X windows แล้ว ให้ป้อนชื่อ login และ password ของท่าน สังเกตตรงมุมล่างซ้าย ท่านสามารถเลือก Graphics User Interface ที่ต้องการได้ หากยังไม่คุ้นเคยกับอันอื่น แนะนำให้ใช้ KDE ไปก่อน (จะถูกเลือกเป็นอัตโนมัติอยู่แล้ว) เมื่อ Log in เข้าไปได้เรียบร้อยแล้ว จะได้ดังรูปที่ 1

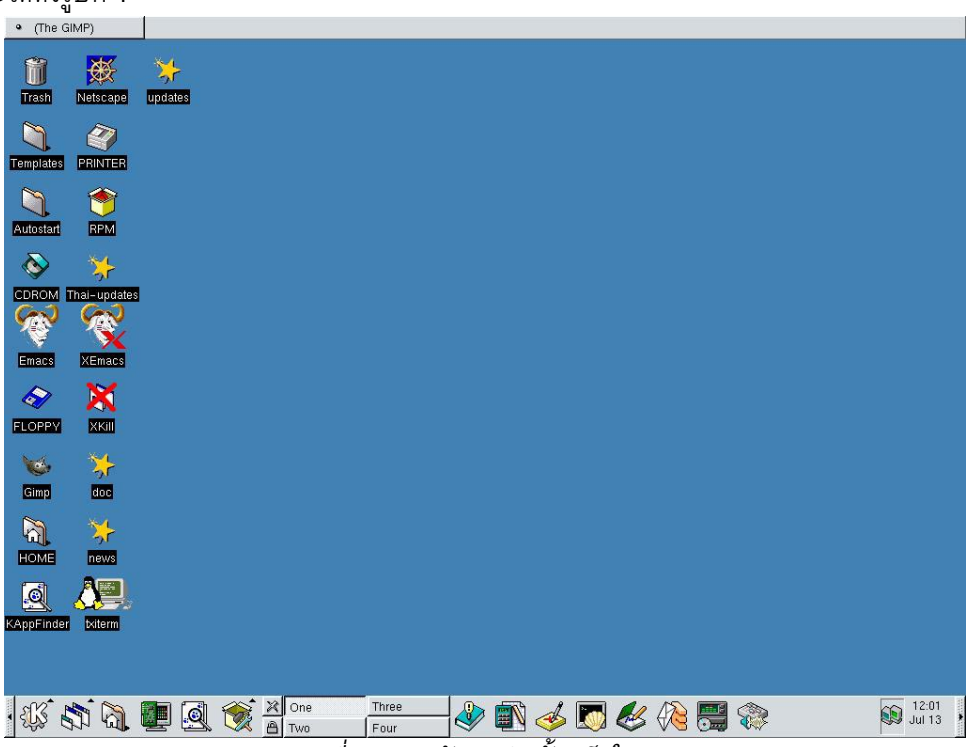

รูปที่ 1 ภายหลังการติดตั้งเสร็จใหม่ๆ

- ท่านสามารถเรียกใช้ Thai X Terminal ได้ทันที โดยการ Click ไอคอน Thai X Terminal
- ท่านสามารถเรียกใช้ Thai Emacs ได้ทันที โดยการ Click ไอคอน Emacs กด Ctrl-h ตามด้วย t เพื่อเข้าหน้าอธิบายวิธีการใช้งานเป็นภาษาไทย
- ท่านสามารถเรียกใช้ Thai XEmacs ได้ทันที โดยการ Click ไอคอน XEmacs กด Ctrl-h ตามด้วย t เพื่อเข้าหน้าอธิบายวิธีการใช้งาน
- ท่านสามารถรับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับ Linux-TLE ในอนาคต ได้โดย Click ตรงไอคอน Thai updates หรือ เรียก Web ไปที่ http://linux.thai.net/linux-tle
- KDE จะมี Hot key เพื่อความรวดเร็วในการใช้งาน ตัวอย่างเช่น
  - ALT-F1 กดเพื่อเปิดเมนู K
  - ALT-F2 กดเพื่อป้อนคำสั่ง (จะมี Box ขึ้นมาให้ใส่คำสั่ง)
  - ALT-F3 กดเพื่อเปิดเมนูของ Application ที่ active อยู่
  - ALT-F4 ปิด Application

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

- ALT-TAB switch ระหว่าง application
- CTRL-ESC แสดงรายการ Application และ Virtual Desktopที่เปิดอยู่

2. หากท่านรู้สึกว่า panel ด้านล่างมีขนาดใหญ่เกินไป สามารถปรับขนาดได้ โดยการนำ Mouse ไปวางไว้บน panel แล้ว Click ขวา จะมีให้เลือกว่า configure ดังรูปที่ 2 ให้ตั้งค่าของ Style เป็น Tiny จะได้ panel ที่มีขนาดเล็กลงดังรูปที่ 3 แล้วกด OK

รูปที่ 2 การตั้งค่าของ panel

รูปที่ 3 การปรับขนาดของ panel

3. ท่านสามารถตั้งค่า Keyboard ให้ใช้ภาษาไทยได้ โดยเข้าไปที่ KDE Control Center สามารถเลือกได้จากเมนู ซึ่งจะแสดงขึ้นมาเมื่อ Click ตรงไอคอนซ้ายสุดของ panel ด้านล่างนั้น
4. แก้ไขตรง Desktop/Input Devices/International Keyboard ให้ Click ตรงปุ่ม Add และเลือกภาษาไทย ดังรูปที่ 4 และ 5

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

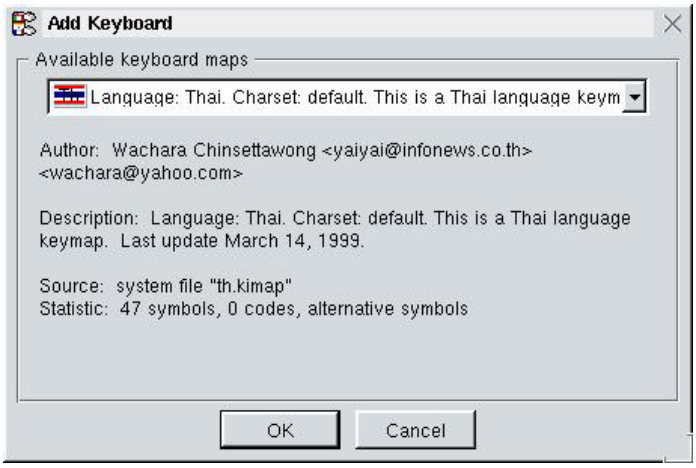

รูปที่ 4 Add ภาษาไทย ใน KDE Control Center/Desktop/Input Devices/International Keyboard

5. ท่านอาจเปลี่ยนปุ่มที่จะเปลี่ยนสถานะภาษาไทยอังกฤษ ได้โดยเลือกดังรูปที่ 5

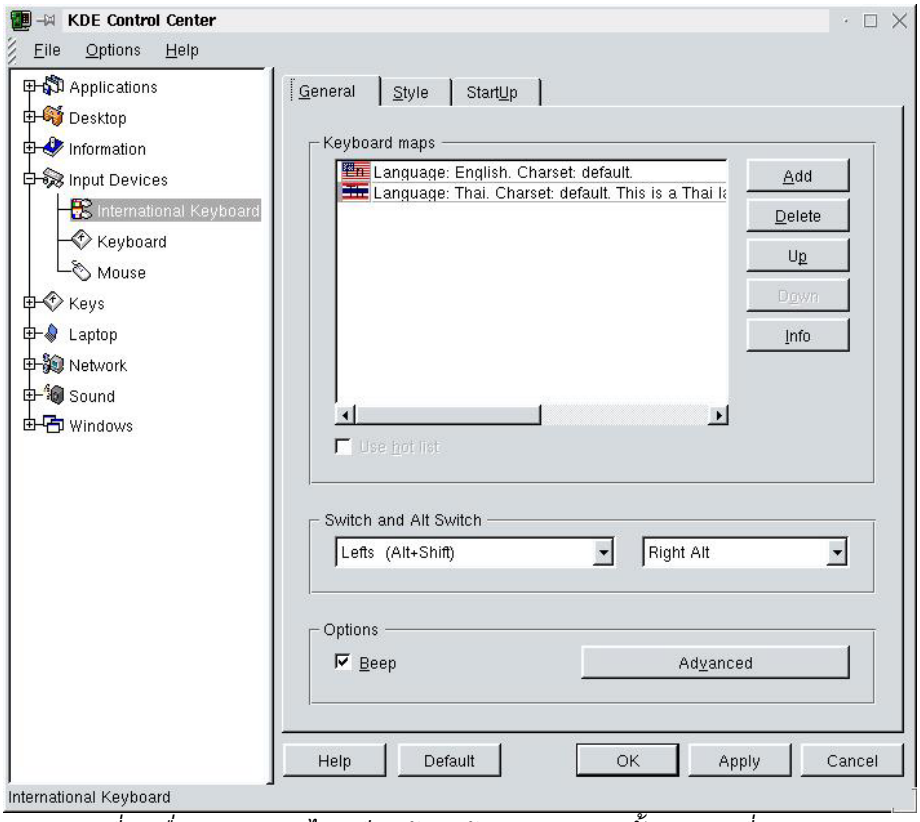

รูปที่ 5 เมื่อ Add ภาษาไทยเรียบร้อยแล้ว ท่านสามารถตั้งค่าปุ่มเปลี่ยนภาษา

6. ท่านสามารถเลือกให้ KDE จำสถานะของ Keyboard แต่ละ Windows แยกกัน โดย Click ตรง Advanced ดังรูปที่ 6

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

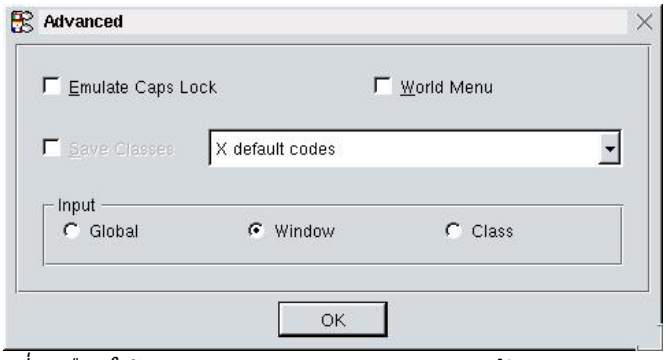

รูปที่ 6 เลือกให้ KDE จำสถานะของภาษาแยกสำหรับแต่ละ Windows

7. ท่านสามารถตั้งให้ Keyboard รับค่าภาษาไทยนี้ทุกครั้งที่บูตเครื่อง โดยเลือกตรง Start up และ check ตรง Autostart ดังรูปที่ 7

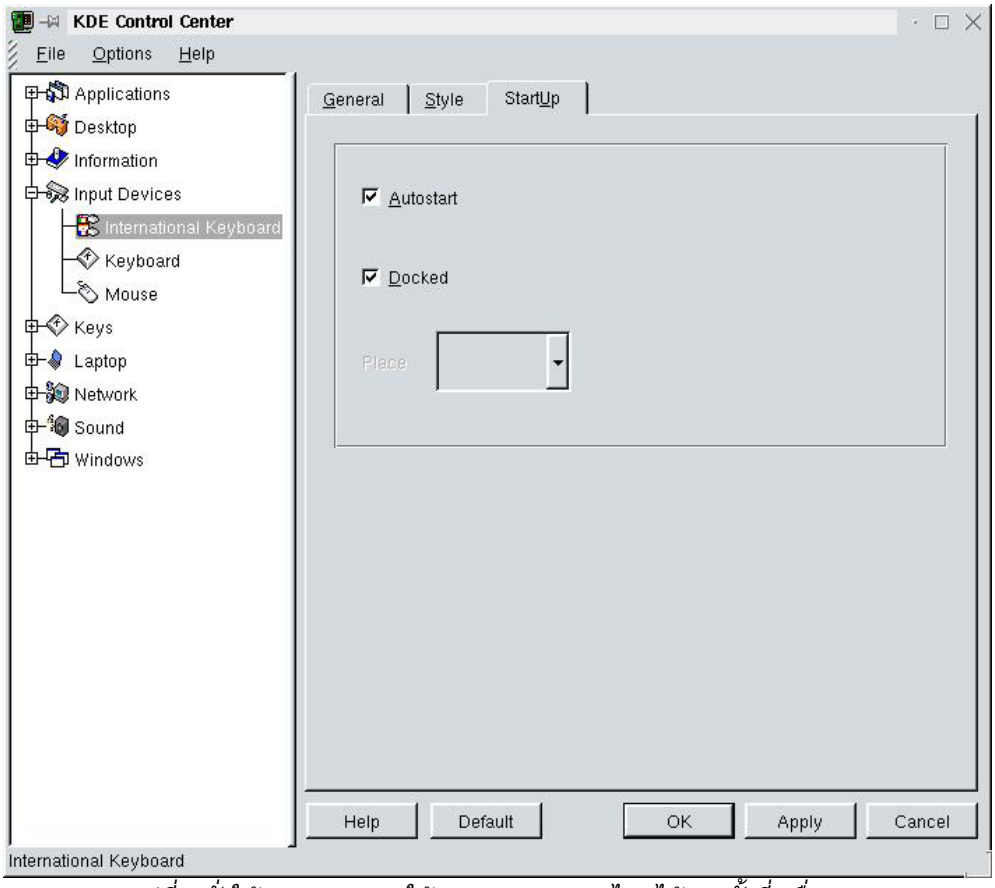

รูปที่ 7 สั่งให้ KDE สามารถใช้ Keyboard ภาษาไทยได้ทุกครั้งที่เครื่องบูต

8. หลังจากที่ตั้งค่าเสร็จแล้ว เนื่องจากนี่เป็นครั้งแรกที่เรียกใช้งาน ให้ กด เมนู/Systems Setting/International Keyboard Layout ดังรูปที่ 8 จะปรากฏตัวแสดงสถานะภาษาตรง panel

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

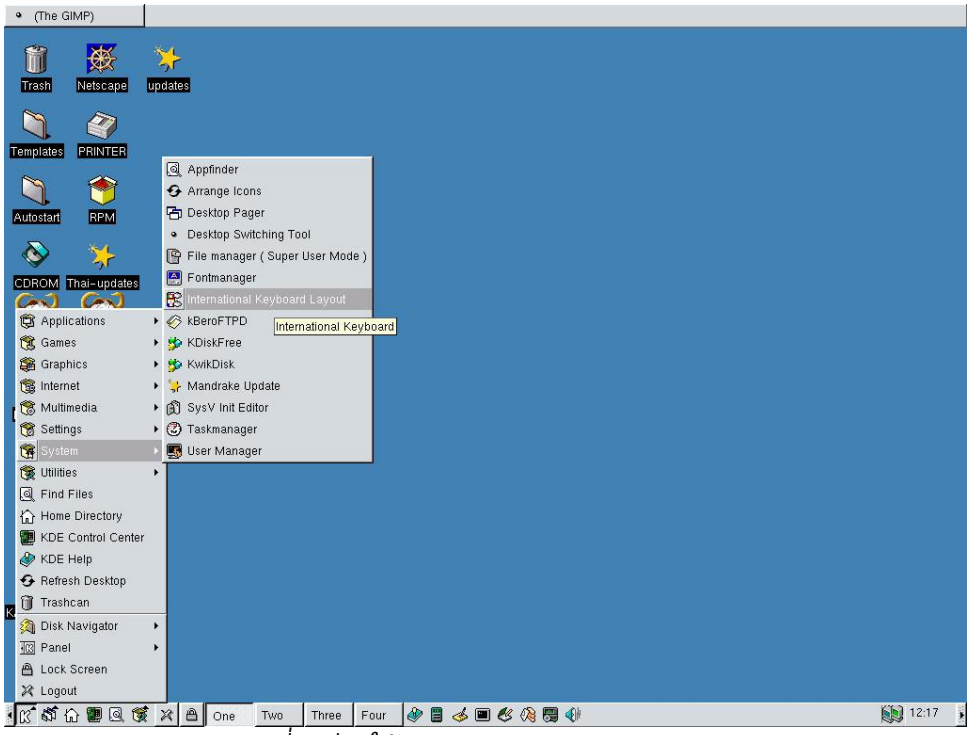

รูปที่ 8 เรียกใช้ International Keyboard Layout

9. ลองกดเปลี่ยนภาษาดู โดยใช้ปุ่มตามที่ท่านได้ตั้งไว้ จะเห็นว่าคำว่า En ตรง panel ด้านล่าง จะเปลี่ยนเป็น th ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 เปลี่ยนสถานะจากภาษาอังกฤษเป็นไทย

10. KDE ที่มากับ Linux-TLE จะมี ส่วน Localization ภาษาไทย มาให้ทดลองด้วย (ยังอยู่ในขั้นทดลอง) ท่านสามารถลองใช้ได้ โดยการตั้งค่าใน KDE Control Center/Desktop/Languages โดยเลือกเป็นภาษาไทย ดังรูปที่ 10 และท่านอาจต้องเปลี่ยน font (ทำได้ใน KDE Control Center/Desktop/Fonts) ให้เป็นภาษาไทย โดยเลือกฟอนต์เช่น angsana, dbthaitext, tt เป็นต้น

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

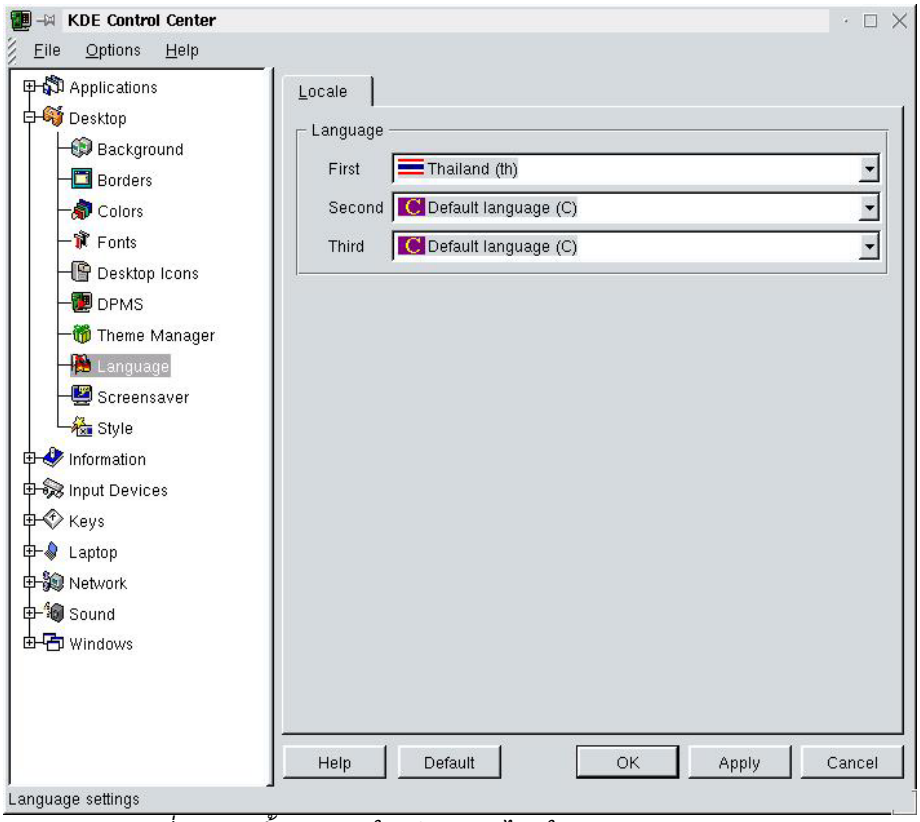

รูปที่ 10 การตั้งค่าภาษาให้เป็นภาษาไทยใน KDE Control Center

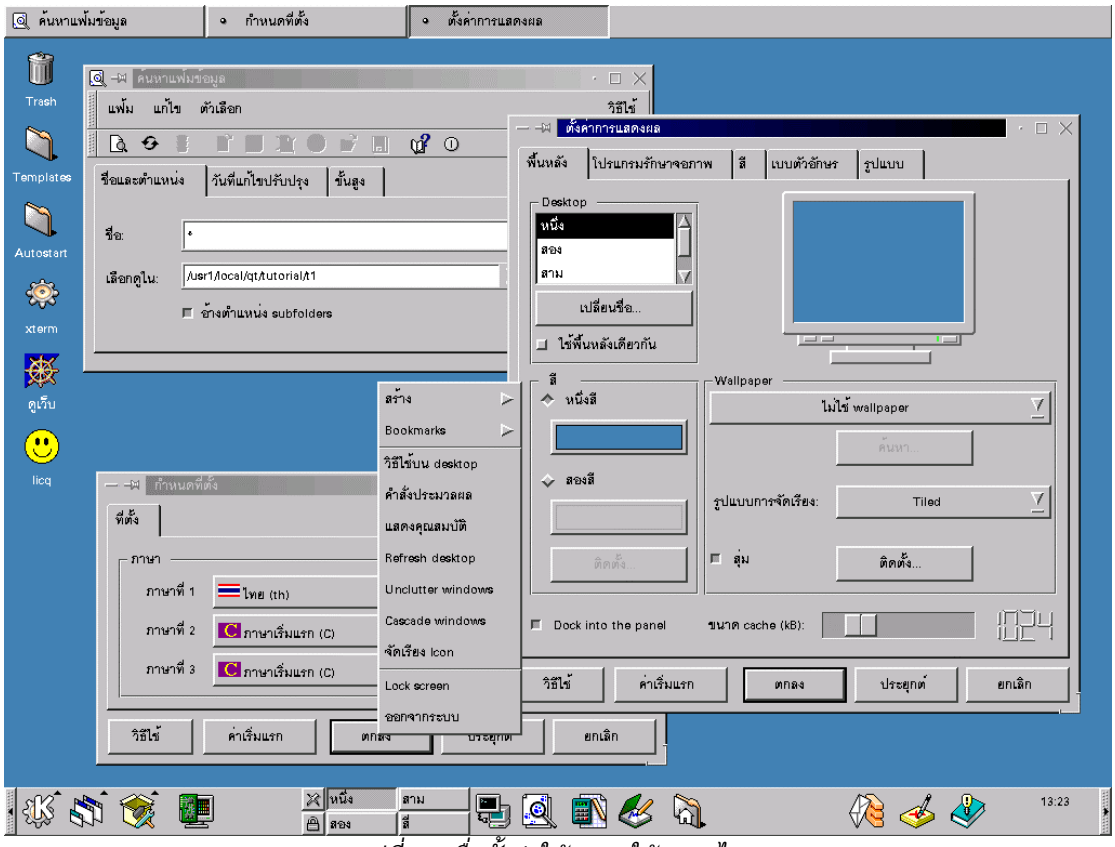

รูปที่ 11 เมื่อตั้งค่าให้ KDE ใช้ภาษาไทย

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

การใช้งานภาษาไทยใน Netscape

1. การใช้ภาษาไทยใน Application อย่าง Netscape สามารถทำได้โดยติดตั้ง font ให้เป็นไทย ดังรูปที่ 13 หากต้องการให้สามารถกรอกข้อความใน dialog box ต่างๆ เป็นไทยด้วย ท่านจะต้องตั้ง Fixed font ของ Western Encoding ให้เป็นฟอนต์ไทยด้วย ดังรูปที่ 14
2. หากพบว่าการแสดงผลฟอนต์ของหน้า page บางที่ไม่เป็นไปตามต้องการ ท่านอาจต้อง check ตรง “Use my default font, overriding document-specified fonts” ด้วย ในหน้า Edit/Preferences/fonts

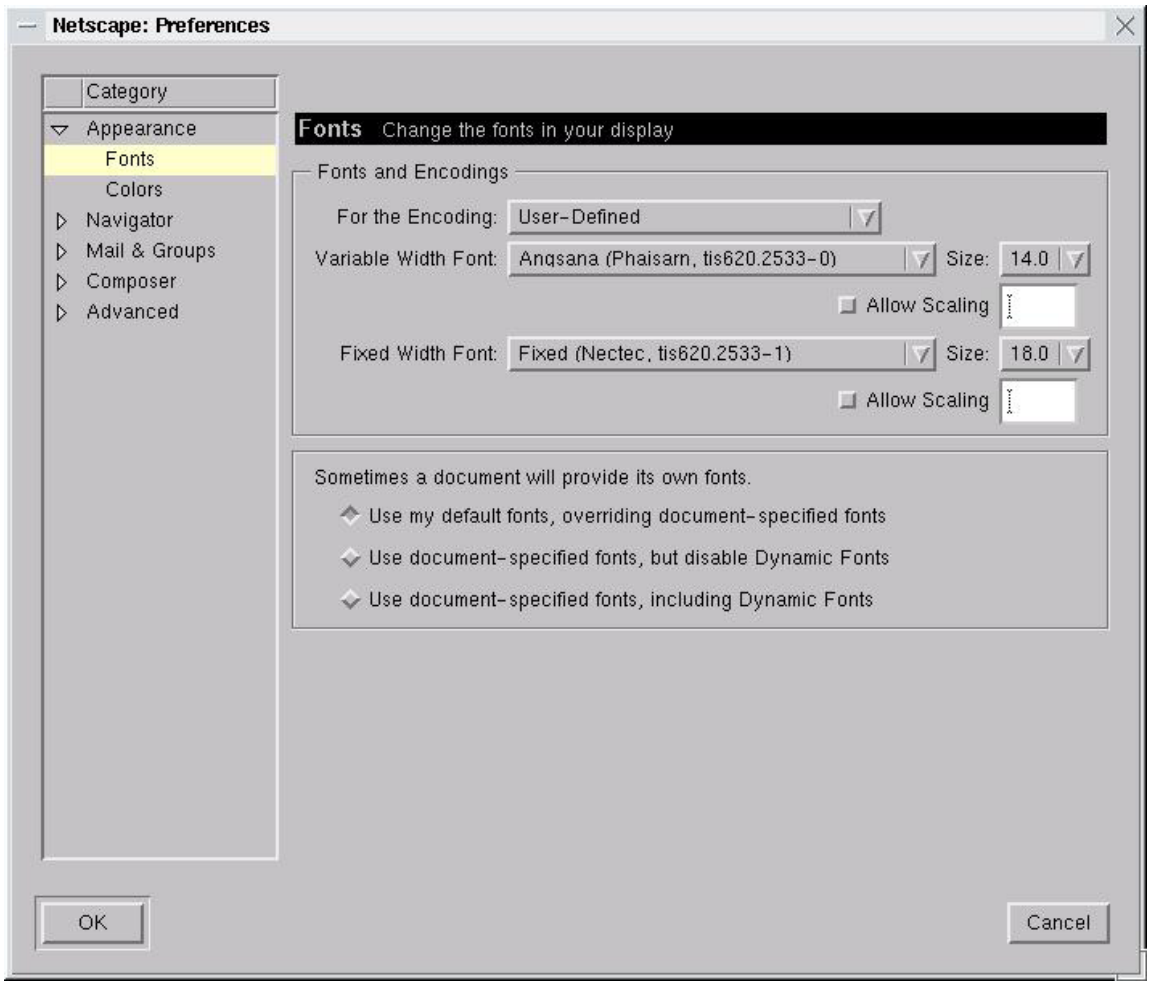

รูปที่ 13 การตั้งค่าฟอนต์ของ Netscape สำหรับ User-defined encoding

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

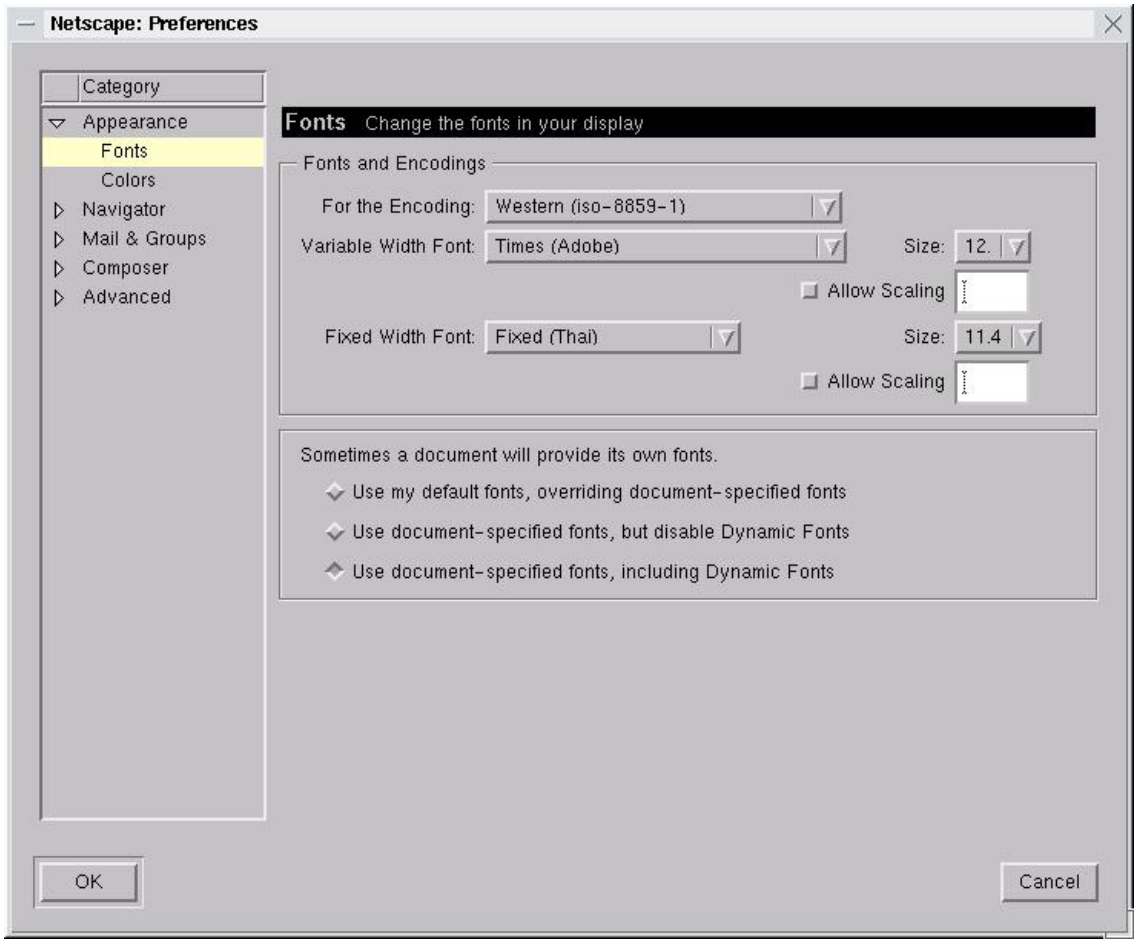

รูปที่ 14 การตั้งค่าฟอนต์ของ Netscape สำหรับ Western encoding

การใช้งาน Adobe Acrobat Reader 4.0 ร่วมกับ Netscape

1. หากท่านได้เลือกส่วน Add-on Utilities ในขั้นตอนการติดตั้ง จะมีการติดตั้งโปรแกรม Adobe Acrobat Reader เข้าไปด้วย การที่จะให้ใช้งานร่วมกับ Netscape ได้ ให้ท่านเข้าไปที่เมนู Edit/Preferences เลือกตรง Application แล้วเลือกแก้ไขบรรทัดของ Portable Document Format กดตรง Edit ดังรูปที่ 15 จะได้ดังรูปที่ 16 แล้วให้พิมพ์คำว่า “acroread %s” ลงในช่องดังรูป

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

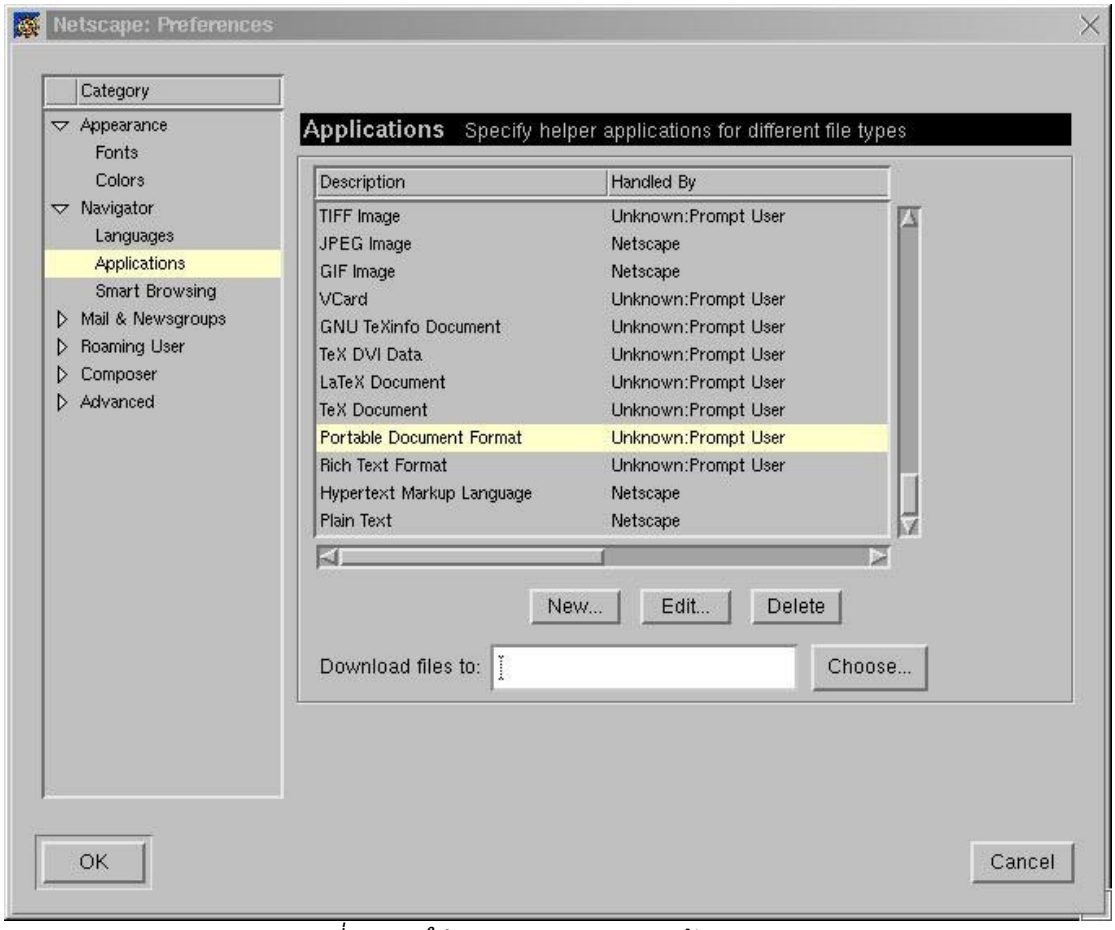

รูปที่ 15 การใช้งาน Acrobat Reader กับ Netscape

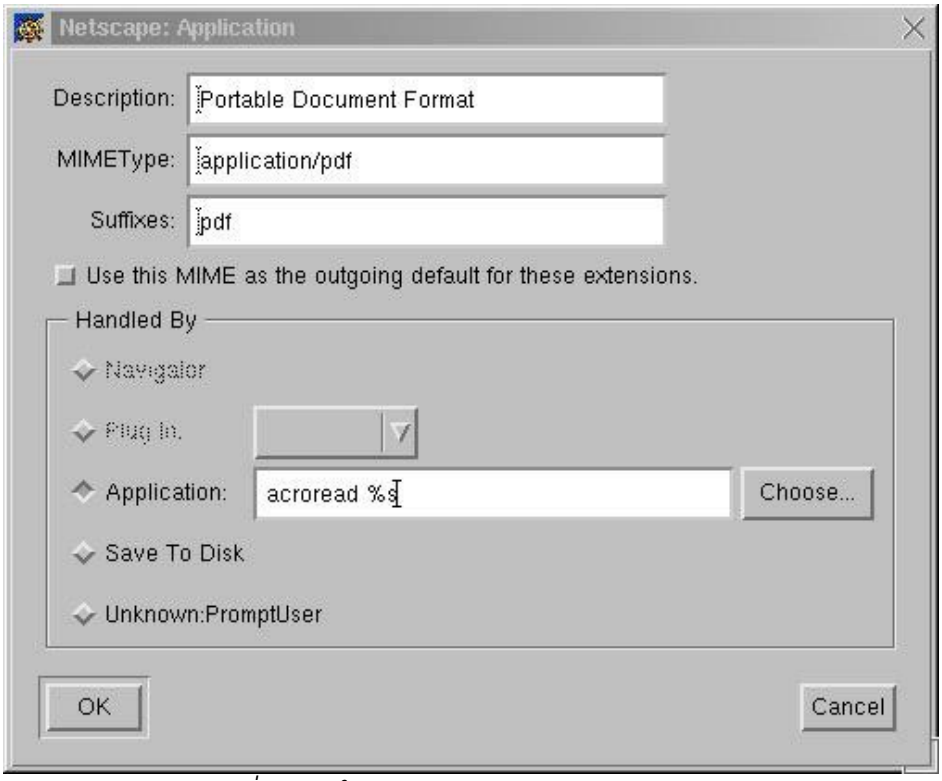

รูปที่ 16 การใช้งาน Acrobat Reader กับ Netscape

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

การตั้งค่าเพื่อใช้งาน th_TH Locale

1. ท่านสามารถทดสอบว่า th_TH locale ใช้งานได้ โดยการทดสอบเรียกใช้ Thai X Term ดังรูปที่ 17 (หากมีการตั้งค่าตัวแปร LC_ALL ไว้ให้สั่ง export LC_ALL=th_TH ก่อน)

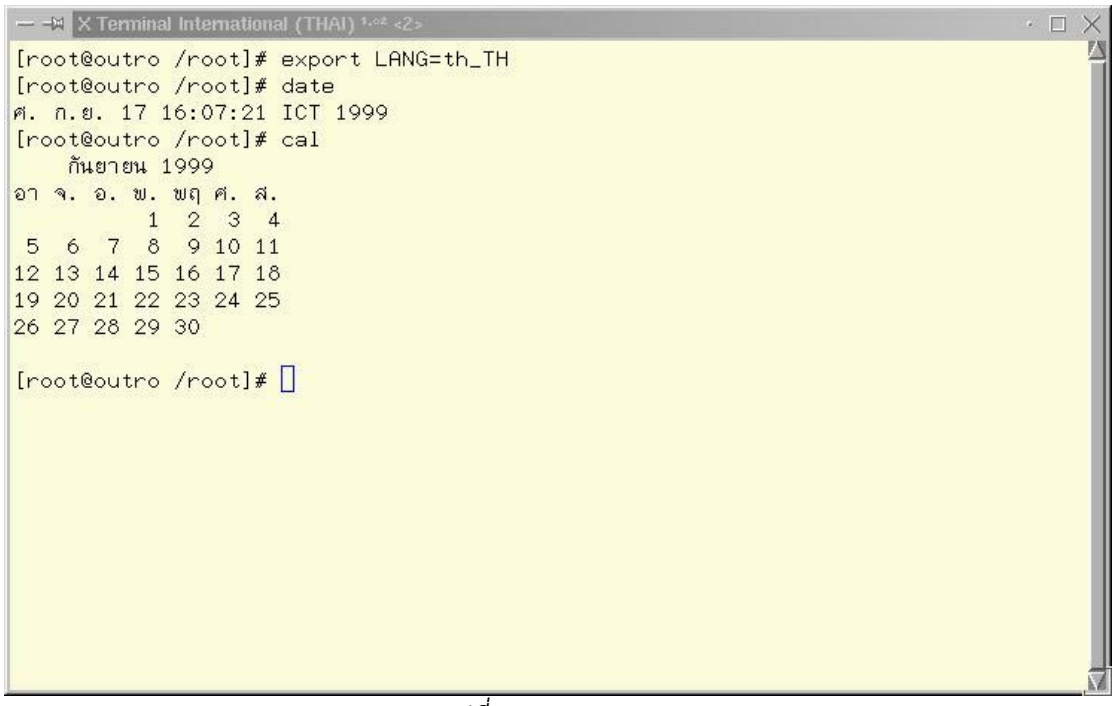

รูปที่ 17 th_TH Locale

การพิมพ์ภาษาไทยออกทางเครื่องพิมพ์

ระบบการพิมพ์ (ออกทางเครื่องพิมพ์) บน Linux จะใช้ภาษา Postscript เป็นหลัก หลักการก็คือ โปรแกรมต่างๆ ที่ต้องการจะพิมพ์งาน ก็จะทำการส่งไฟล์ที่เป็นภาษา Postscript ไปยังเครื่องพิมพ์ เครื่องพิมพ์ก็จะพิมพ์เส้น ตัวอักษร อะไรต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในไฟล์ Postscript นั้น

ดังนั้นจะเห็นว่างานนั้นมีสองส่วนคือ ส่วนของ Application ที่จะทำการสร้างไฟล์ Postscript ให้ออกมาตามที่ต้องการ และส่วนของ Printer ที่จะพิมพ์ออกมา ตามคำสั่งที่ระบุใน Postscript ไฟล์ Printer บางประเภท จะสามารถเข้าใจภาษา Postscript ได้เลย สามารถดูจาก Specs เวลาจัดซื้อว่า Printer นั้นๆ สนับสนุนภาษา Postscript หรือไม่ แต่หาก Printer ไม่สนับสนุนภาษา Postscript โดยตรง ได้มีผู้เขียนโปรแกรมตัวหนึ่งชื่อ Ghostscript ที่จะเป็นตัวกลาง ช่วยแปลภาษา Postscript และส่งข้อมูลไปยัง Printer ที่ไม่สนับสนุนภาษา Postscript ได้ ดังนั้นปัญหาตรงนี้จึงลดลงไป ถึงแม้เราจะไม่มี Postscript Printer เราก็สามารถที่จะพิมพ์งานออกมาได้ ถ้ามีไฟล์ Postscript และโปรแกรม Ghostscript

อย่างไรก็ดี ยังคงมีปัญหาอยู่พอสมควรในส่วนแรก นั่นคือ Application ส่วนใหญ่ จะมีความสามารถในการสร้าง Postscript ไฟล์ได้ไม่ตรงกับที่ปรากฏในหน้าจอ ตัวอย่างเช่น Netscape เมื่อเราสั่งพิมพ์ Postscript ไฟล์ที่ได้ ก็จะเป็น font Time News Roman เสมอ ไม่ว่าบนหน้าจอจะปรากฏเป็น font ไทยหรือ font ใดๆ ก็ตาม ปัญหานี้ สามารถแก้ไขแบบชั่วคราวได้ โดยก่อนจะที่จะส่ง Postscript ไฟล์นั้นไปยัง Printer ให้มาผ่าน Filter ตัวหนึ่งก่อน ซึ่งจะแก้ไข Postscript file นั้นๆ ในส่วนของชื่อ font เปลี่ยนจาก Time News Roman ให้เป็นฟอนต์ภาษาไทย คุณวุฒิชัย อัมพรอร่ามเวทย์ ได้เขียนโปรแกรมที่ชื่อว่า tprint ขึ้นมา

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

โดยตัวนี้จะเปลี่ยน font ให้เป็น DB Thai Text พร้อมกับฝังฟอนต์นี้ลงไปใน Postscript file ด้วย เมื่อส่งไปยัง Printer ก็จะสามารถพิมพ์ออกมาเป็นภาษาไทยได้

ใน Linux-TLE ตั้งแต่เวอร์ชั่น 6.01 ขึ้นไป ได้มีการรวม tprint ไว้ในส่วน Thai Extension ด้วย ลองอ่านรายละเอียดได้ /usr/doc/tprint-1.0 นอกจากนี้ยังมีการสร้าง Printer จำลอง ชื่อว่า Thai ขึ้นมาที่จะไปเรียกโปรแกรม tprint ก่อนที่จะส่งข้อมูลออกไปยัง Printer จริง (lp) ขึ้นตอนการใช้พิมพ์ภาษาไทย ผ่าน tprint สามารถทำได้โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ในขั้นตอนการติดตั้งให้เลือก ติดตั้ง Thai Extension และยังไม่ต้องติดตั้ง Printer
- เมื่อบูตระบบเสร็จแล้ว ให้ติดตั้ง Printer โดยเรียกใช้ program “printtool” (อาจกด ALT-F2 แล้วพิมพ์ว่า printtool) แล้ว Add printer โดยให้ตั้งชื่อ printer ว่า lp (default อาจจะเป็น lp1) เมื่อเรียบร้อยแล้วจะได้ Printer ทั้งหมด 2 ตัว (รวมทั้ง Printer ชื่อ thai ที่มีมาอยู่แล้ว) ดังรูปที่ 18

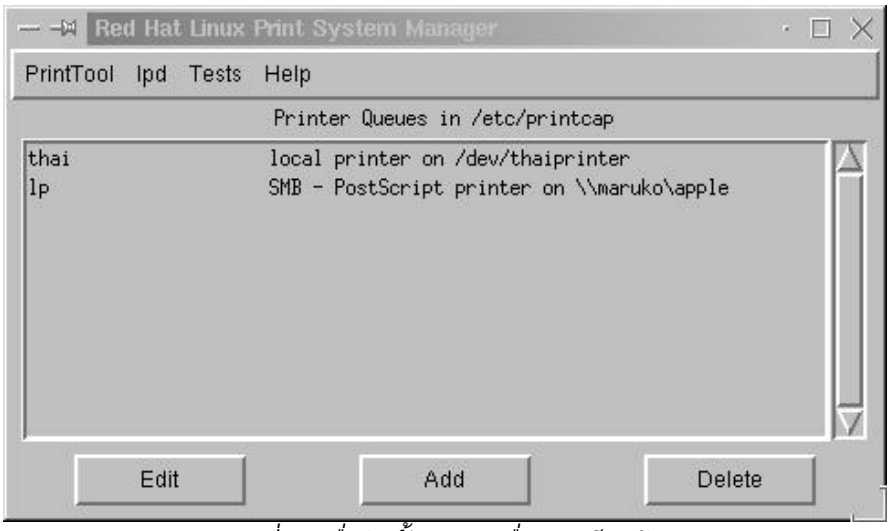

รูปที่ 18 เมื่อติดตั้ง Printer ชื่อ lp เสร็จแล้ว

- หลังจากนั้น ท่านสามารถสั่งพิมพ์จากโปรแกรม Netscape หน้าที่เป็นภาษาไทยได้โดยเลือกจากเมนู File/Print และแก้ print command เป็น “lpr –Pthai” ดังรูปที่ 19

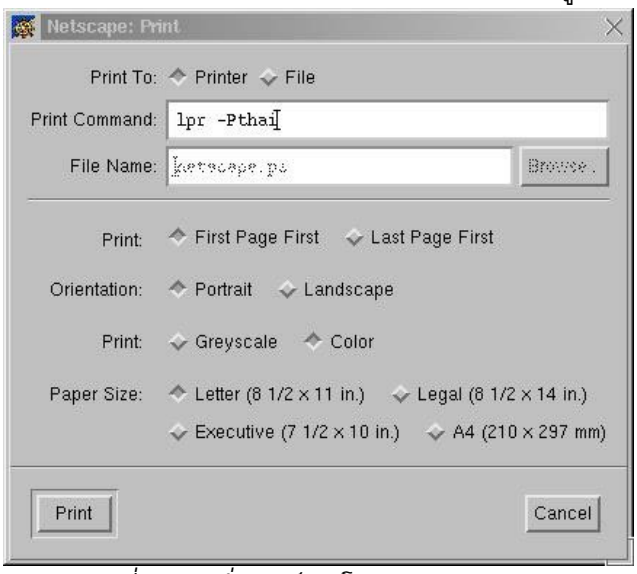

รูปที่ 19 การสั่งพิมพ์จากโปรแกรม Netscape

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม Netscape ยังคงมีปัญหากับภาษาไทย สำหรับในหน้า Web Page ที่มีการใช้ TAG <WBR> Postscript ไฟล์ที่ได้จะมีการเว้นช่องว่างระหว่างคำ ยังคงเป็นปัญหาอยู่

นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีหนึ่ง ที่สามารถใช้ได้ในการพิมพ์ Text file ภาษาไทย โดยคุณวุฒิชัย อีกเช่นกัน ได้เขียนโปรแกรมชื่อ tha2ps เราใช้คำสั่ง tha2ps เพื่อสร้าง postscript file จาก text file ภาษาไทยได้ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีไฟล์ภาษาไทยชื่อ test ให้ใช้คำสั่ง tha2ps test จะได้ไฟล์ test.ps ซึ่งสามารถส่งต่อไปยังเครื่องพิมพ์ได้โดยใช้คำสั่ง lpr test.ps หรือลองใช้ Ghostview ดูก่อนพิมพ์จริงก็ได้ โดยใช้คำสั่ง gv test.ps

การใช้งาน Lexitron Dictionary

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้พัฒนาพจนานุกรมภาษาไทย-อังกฤษขึ้น มีชื่อว่า Lexitron ปัจจุบันได้ทำการพัฒนาเวอร์ชันที่ทำงานได้บน Linux โดยเป็น RPM package ที่ชื่อว่า lexitron ตัวโปรแกรมจะอยู่ที่ /usr/local/bin/ndict

ต่อมาทางบริษัท Kaiwal Software จำกัดได้ทำการพัฒนาส่วน Front End สำหรับ Lexitron ขึ้น มีชื่อว่า Klexitron ท่านสามารถเรียกใช้ได้โดยการ Click จาก Desktop และป้อนคำศัพท์ลงไปแล้วกด Enter ลองดูตัวอย่างตามรูปที่ 20

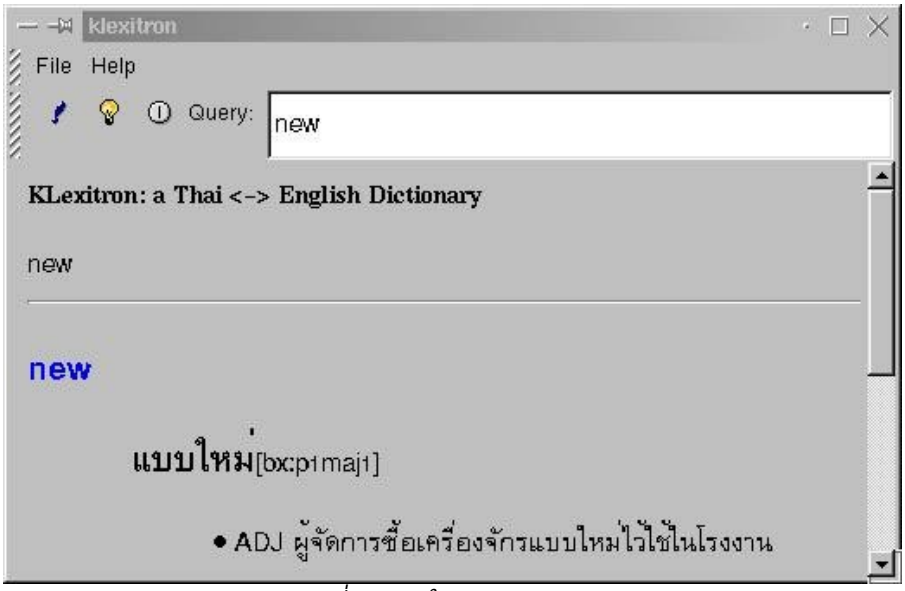

รูปที่ 20 การใช้งาน KLexitron

การใช้งาน AbiWord

AbiWord เป็นโปรแกรม Word Processor ที่ฟรี, Open Source และใช้งานภาษาไทยได้ในระดับหนึ่ง ท่านสามารถทดลองใช้โดยเรียกคำสั่ง AbiWord แล้วทดลองพิมพ์งานโดยใช้ฟอนต์ “db thai text” ท่านอาจต้องเลือกฟอนต์แบบตัวหนา (Bold) จึงจะได้ตัวที่ตรงสวยงาม ท่านสามารถทดลองพิมพ์ออกเครื่องพิมพ์ก็ได้ การใช้งานดังรูปที่ 21

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

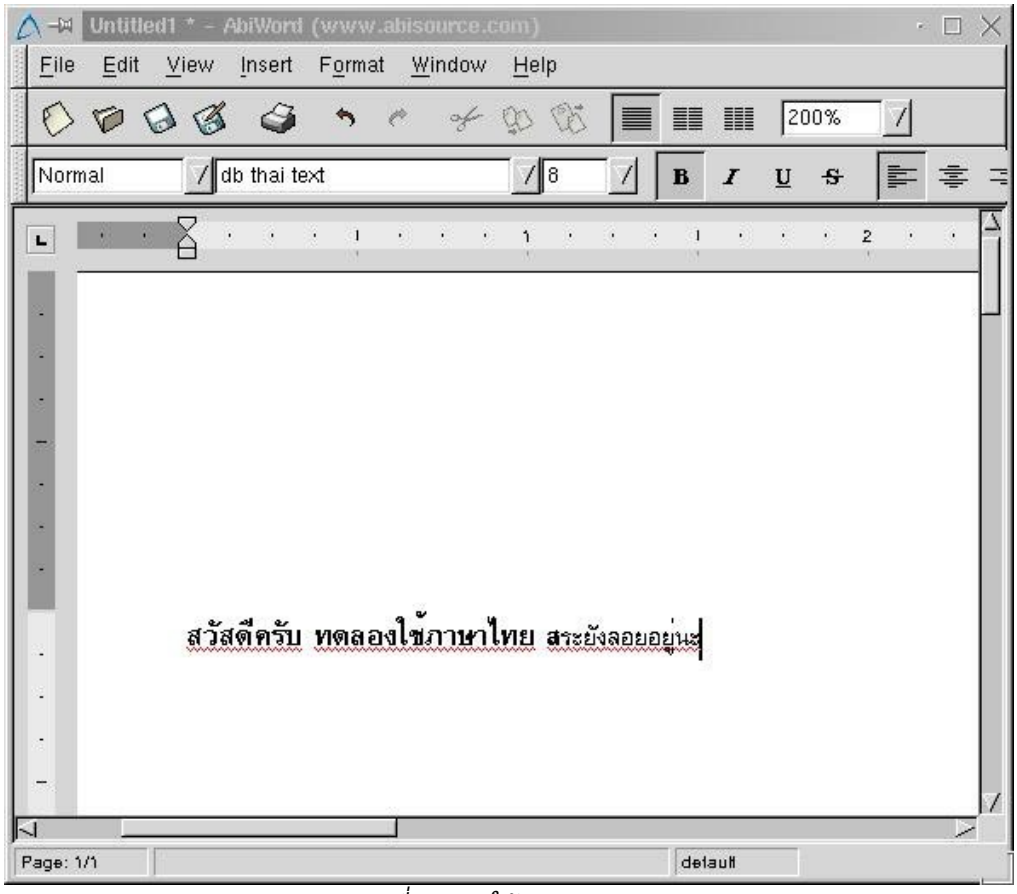

รูปที่ 21 การใช้งาน AbiWord

การใช้งาน KOffice Suite

หากในขั้นตอนการติดตั้งท่านได้เลือกส่วน KOffice ไว้ ท่านสามารถทดลองใช้ชุด Office Suite จากโปรเจ็ค KDE นี้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม โปรแกรมนี้ยังอยู่ในขั้นทดลอง ยังห่างไกลจากคำว่าสมบูรณ์ ในชุดนี้จะประกอบด้วยโปรแกรมย่อยหลายโปรแกรมด้วยกัน คือ

- kword Word Processor
- kpresenter Presentation
- kspread Spread Sheet
- killustrator Vector Drawing Program

ก่อนการใช้งาน KOffice ท่านต้องเรียกโปรแกรม kded ก่อน (กด ALT-F2 แล้วพิมพ์ว่า kded) หลังจากนั้น ท่านสามารถทดลองเรียกใช้ kword, kpresenter, kspread หรือ killustrator ได้ อย่างไรก็ดี ตัวที่ใช้งานได้ในสภาพดีที่สุด และใช้ภาษาไทยได้คือ kpresenter ท่านสามารถลองใช้ได้ ให้เลือกฟอนต์เป็น “db thai text” จะสามารถใช้ภาษาไทยได้

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

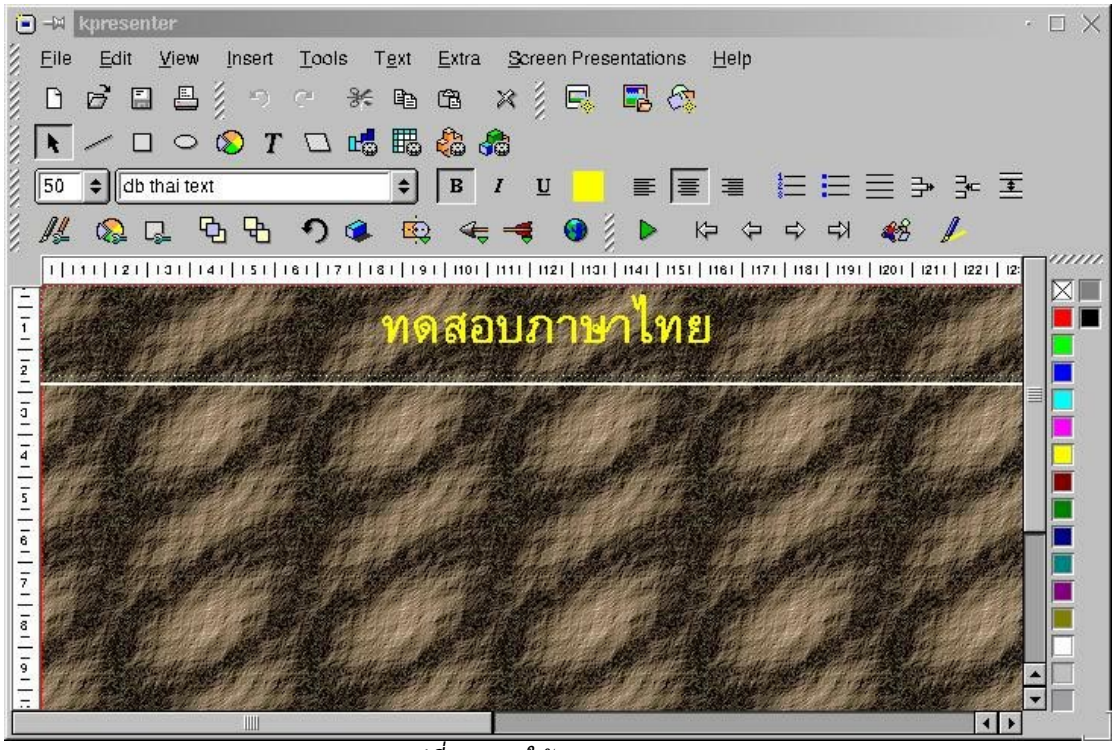

รูปที่ 22 การใช้งาน Kpresenter

การใช้งาน LaTeX กับภาษาไทย และโปรแกรมตัดคำ SWATH

ใน Linux-TLE จะมีการติดตั้งส่วนประกอบเกี่ยวกับ LaTeX ภาษาไทย มาสองส่วนคือ

- thailatex-1.0 เป็นส่วนที่พัฒนาโดย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ รายละเอียดการใช้งานโปรดอ่านที่ /usr/doc/thailatex-1.0/readme
- thailatex_component-1.0 เป็นส่วนที่พัฒนาโดยคุณวุฒิชัย อัมพรอร่ามเวทย์ และคุณพูลลาภ วีระธนาบุตร ใช้งานร่วมกับ cttex รายละเอียดการใช้งานโปรดอ่านที่ /usr/doc/thailatex_component-1.0-1 และ http://www.fedu.uec.ac.jp/ZzzThai/Linux/thailatex/ หรือ http://ftp.nectec.or.th/pub/thailinux/docs/Thai_LaTex/

นอกจาก cttex ที่พัฒนาโดยคุณวุฒิชัยแล้ว ใน Linux-TLE ยังมีไลบรารีตัดคำอีกตัวหนึ่งชื่อ swath พัฒนาโดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สามารถใช้งานร่วมกับ LaTeX และ Emacs ได้ รายละเอียดการใช้งานโปรดอ่านที่ /usr/doc/swath-0.1

การใช้งานโปรแกรม Gnomba (คล้าย Network Neighborhood)

ท่านสามารถเข้าถึงไฟล์บนเครื่อง Microsoft Windows อื่นๆ (ที่เปิด share ไว้ได้) โดยท่านจะต้องติดตั้งโปรแกรม samba ส่วน Gnomba จะเป็น Front-end Utility ที่จะไปเรียกใช้งาน samba และคำสั่งอื่นๆ ที่จะต้องใช้การ access ไฟล์จากเครื่องอื่นๆ ท่านสามารถเรียกใช้งาน Gnomba ได้โดย click ตรง icon บน desktop ที่ชื่อ Gnomba หากเป็นการใช้งานครั้งให้เข้าไปที่เมนู Option/Preference และป้อนค่า IP range ของเครื่องที่เราต้องการจะเข้าถึงไฟล์ของเขา ตัวอย่างดังรูปที่ 23

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

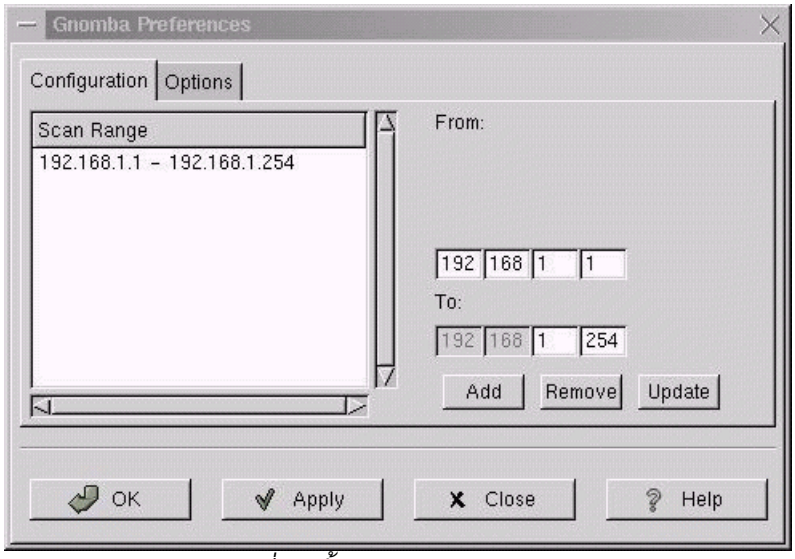

รูปที่ 23 ตั้งค่า IP Address range

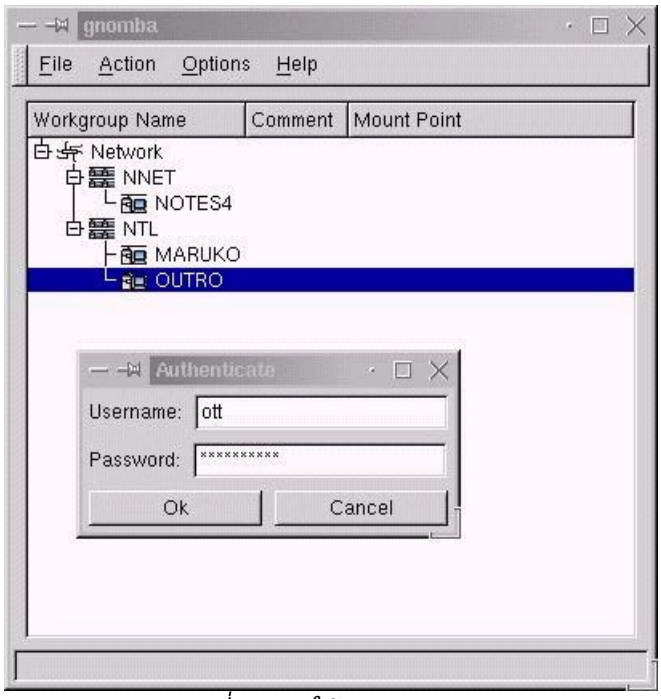

รูปที่ 24 การใช้งาน Gnomba

เมื่อตั้งค่าเรียบร้อยแล้ว ท่านสามารถไปที่เมนูไฟล์และเลือก scan ได้ จะเห็นรายชื่อเครื่องที่มีการ share resource ให้ดังในรูปที่ 24 เราสามารถ click ไปที่ชื่อเครื่องและ share resource เหล่านั้น ได้ ส่วนวิธีการทีเราเข้าถึงไฟล์ใน share resource นั้น ให้เอาเมาส์ไปวางที่ share resource นั้นๆ แล้ว click ขวา จะเลือกได้ 2 วิธี

- เลือก Browse in GMC วิธีนี้ท่านต้องใช้ร่วมกับ File Manager ชื่อ GMC ซึ่งจะใช้ใน Graphics User Interface แบบ GNOME (ไม่ใช่ KDE)
- mount share resource นั้นๆ มายังไดเรกทอรีหนึ่งๆ ดังตัวอย่างในรูปที่ 25 เราต้องสร้างไดเรกทอรีขึ้นมาก่อน (ตัวอย่างชื่อ /mnt1) แล้วป้อนชื่อไดเรกทอรี และ user, password หากมี หลังจากนั้น gnomba

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ก็จะทำการ mount มายังไดเรกทอรีนั้น เราก็สามารถเข้าถึงไฟล์ได้โดยวิธีปกติ เมื่อใช้งาน resource นั้นเสร็จแล้วก็กลับมา click ขวาอีกครั้งตรง share resource นั้นๆ และเลือก unmount

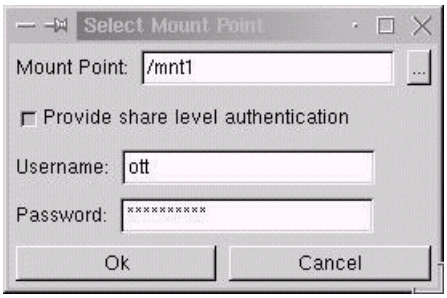

รูปที่ 25 การ mount share resource มายังไดเรกทอรี

การใช้งาน KLicq

ICQ อาจเป็นสิ่งที่หลายคนขาดไม่ได้ในปัจจุบัน ใน Linux-TLE ได้มีการบรรจุโปรแกรม ICQ Clone ที่ชื่อว่า Licq เข้าไปโดยเป็นเวอร์ชั่นสำหรับ KDE มีชื่อว่า Klicq วิธีใช้งาน ครั้งแรกให้เปิด Terminal ขึ้นมาและเรียก licq เพื่อป้อนชื่อ alias, UIN และรหัสผ่าน ดังรูปที่ 26

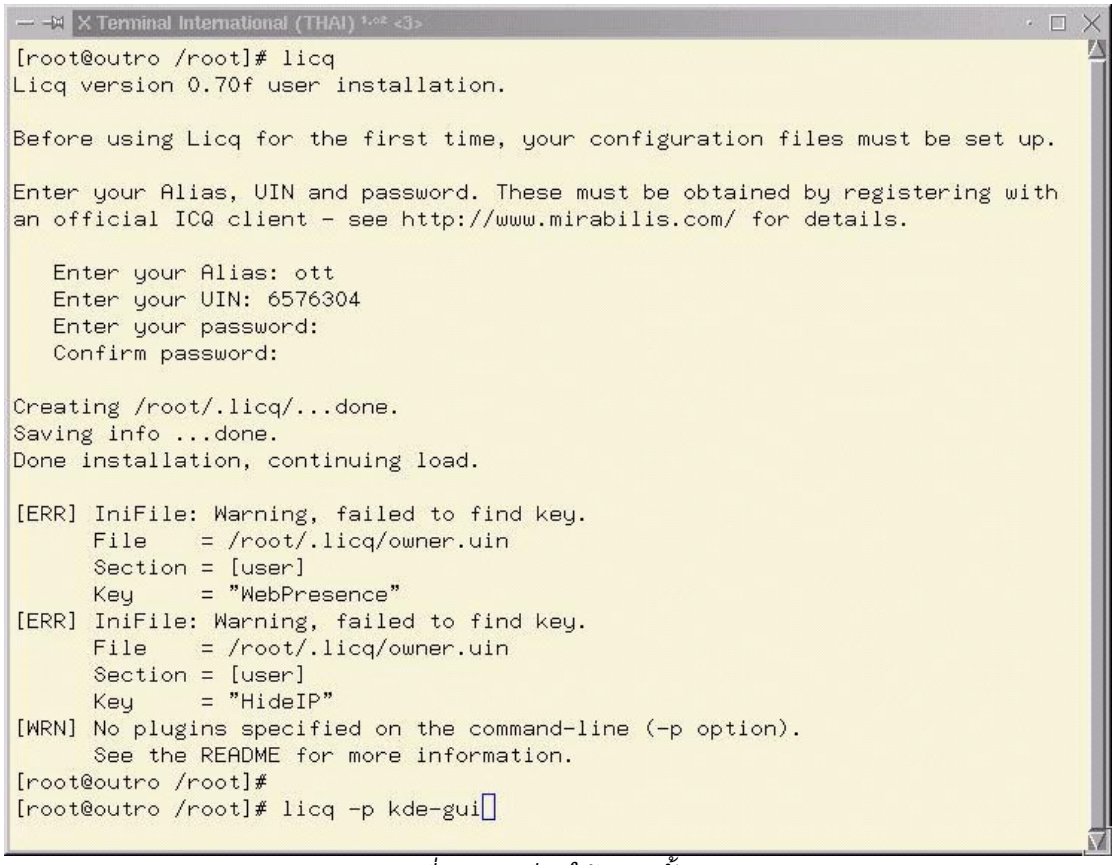

รูปที่ 26 การเรียกใช้ licq ครั้งแรก

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

หลังจากนั้นในครั้งต่อๆ ไปให้เรียกว่า “licq –p kde-gui” ดังในบรรทัดสุดท้ายของรูปที่ 26 จากนั้นให้เข้าไปที่เมนู Options แก้ไขฟอนต์ให้เป็นฟอนต์ไทย (แนะนำให้ใช้ฟอนต์ psthai) พิมพ์เข้าไปดังรูปที่ 27 นอกจากนี้ท่านอาจต้องการเปลี่ยนให้ Status เป็น Online เมื่อเริ่มใช้งาน สามารถแก้ได้ในส่วน Network

เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว ท่านจะได้ดังรูปที่ 28 สามารถ Add/Search User หรือเล่นอย่างอื่นได้ตามต้องการ สถานะของ icq จะปรากฏบน Panel ด้านล่างด้วย

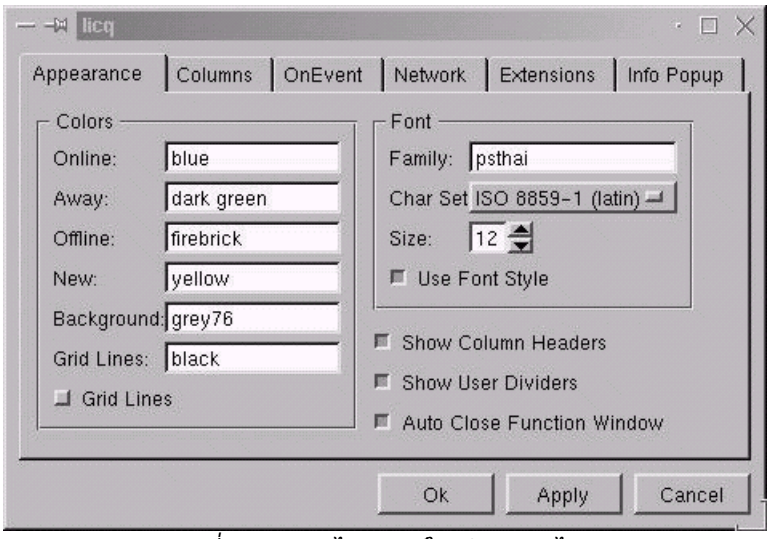

รูปที่ 27 การแก้ไขฟอนต์ให้เป็นภาษาไทย

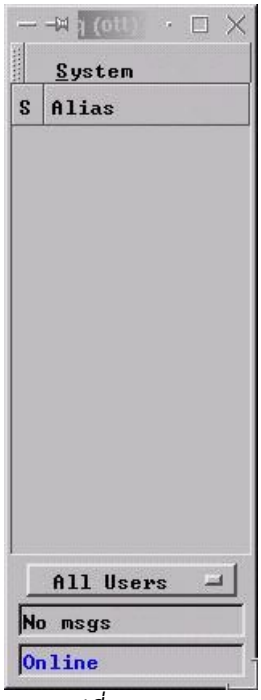

รูปที่ 28 KLicq

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

การใช้งานภาษาไทยกับ WindowMaker

1. สำหรับท่านที่สนใจจะใช้ WindowMaker (WindowMaker เป็น Window Manager อีกตัวหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะคล้าย Interface ของ NextSTEP มีความสวยงาม ประณีตกว่า KDE สามารถใช้งาน Application ของ KDE ได้เช่นกัน) ในขั้นตอนการติดตั้งให้เลือกส่วน WindowMaker ด้วย
2. หากท่านเลือกให้มัน Start up X-windows เมื่อตอน boot เลย ท่านสามารถเลือกเข้า WindowMaker จาก Menu ตอน Log in ได้ทันทีเลย แต่ภาษาไทยจะยังใช้ไม่ได้ ท่านต้องทำการตั้งค่า X-Windows ใหม่ โดยใช้ โปรแกรมเช่น xf86config ให้ใช้ XKB และเลือกใช้ Keyboard map เป็น ไทย (หมายเลข 7) โปรดดูที่ ftp://ftp.nectec.or.th/pub/thailinux/docs/howto/xf86config.txt สำหรับวิธีการใช้งาน xf86config หรือ ท่านสามารถใช้ Text Editor เช่น pico หรือ vi เข้าไปแก้ไขไฟล์ /etc/X11/XF86Config เลย โดยในส่วน Section “Keyboard” ให้
   - เติม “#” หน้าบรรทัดเหล่านี้
     - # LeftAlt Meta
     - # RightAlt Meta
     - # ScrollLock Compose
     - # RightCtl Control
     - # XkbKeycodes "xfree86"
     - # XkbTypes "default"
     - # XkbCompat "default"
     - # XkbSymbols "us(pc101)"
     - # XkbGeometry "pc"
     - # XkbRules "xfree86"
     - # XkbModel "pc101"
     - # XkbLayout "us"
   - เพิ่มบรรทัด
     - XkbKeymap “xtree86(th)”
3. เมื่อตั้งค่า X windows ให้สนับสนุน XKB เรียบร้อยแล้ว ท่านสามารถสลับภาษาไทยอังกฤษ ได้โดยกดปุ่ม ALT (ซ้าย) + Shift (ขวา) เพื่อเปลี่ยนเป็นภาษาไทย และกดปุ่ม ALT (ซ้าย) + Shift (ซ้าย) เพื่อเปลี่ยนกลับเป็นภาษาอังกฤษ
4. ทดลองเรียกโปรแกรม Xiterm โดยการกดปุ่มขวาเพื่อเรียกเมนู และเลือก Run พิมพ์คำว่า xiterm แล้วลองเรียก editor เช่น pico และลองกดปุ่มสลับภาษาดู สังเกตว่าสถานะภาษาด้านบน จะสลับระหว่าง E กับ ท ดังรูปที่ 29 ถ้ากดแล้วยังไม่เปลี่ยน แสดงว่ายังติดตั้ง XKB ไม่ถูกต้อง (ดูข้อ 2-3)

ลงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

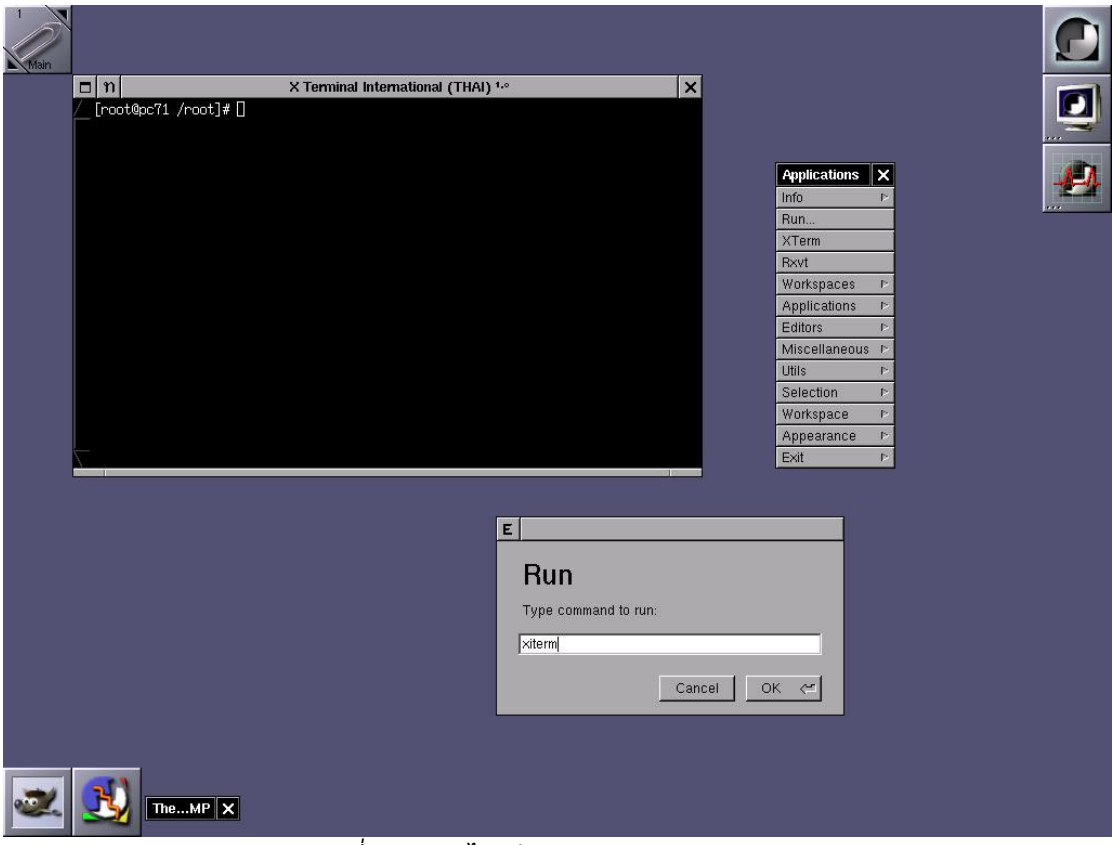

รูปที่ 29 ภาษาไทยกับ WindowMaker

5. หากท่านรู้สึกไม่ถนัดกับปุ่มสลับภาษา ที่ตั้งไว้ สามารถเปลี่ยนได้ โดยเรียกใช้งาน Window Maker Preferences (click ตรงไอคอนด้านบนขวา รูปกราฟ ดังในรูปที่ 29) เมื่อเรียกได้แล้ว ให้กดตรงรูป Keyboard และเลือก “Toggle Keyboard Language”, กด Capture และกดปุ่มที่ต้องการ ที่จะใช้เปลี่ยนภาษา
6. ท่านสามารถลองเปลี่ยน Theme ได้โดยเลือกเมนู Appearance/Theme
7. ท่านสามารถทดลองใช้ Dock Application ได้ โดยเรียกใช้คำสั่ง wminet, wmrack, wmmixer, wmmon, wmtictactoe, wmcdplay, wmmount, wmtime, wmnet, wmhealth, wmpinboard
8. ท่านสามารถเรียกใช้ โปรแกรม nonlock ซึ่งจะเป็นโปรแกรมแสดงสถานะของภาษา พัฒนาโดยคนไทย คือคุณบรรลุ เขมิยาทร (id@maliwan.org) สามารถใช้ได้กับ Window Manager อื่นด้วย ไม่ใช่เฉพาะ Window Maker เมื่อเรียกแล้วจะปรากฏดังรูปที่ 30 โดยจะสลับเปลี่ยนระหว่างธงชาติไทย กับธงชาติอังกฤษตามสถาะภาษาที่เป็น

รูปที่ 30 โปรแกรม nonlock

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

บทส่งท้าย

Linux-TLE เป็น Linux Distribution อันหนึ่งซึ่งได้ถูกพัฒนาขึ้นมาโดยมีเป้าหมายที่จะให้คนไทยสามารถใช้ซอฟต์แวร์ Linux ได้โดยง่ายโดยเฉพาะในงานตั้งโต๊ะ (Desktop) โดยเป็นความร่วมมือระหว่างศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และกลุ่มนักพัฒนาอิสระที่เรียกว่า Thai Linux Working Group ขอขอบคุณนักพัฒนาชาวไทยทุกคน ที่ช่วยกันพัฒนาให้ Linux ใช้งานภาษาไทยได้ถึงระดับนี้ การใช้งาน Linux จะไม่แพร่หลาย และ Linux-TLE เองคงไม่เกิดถ้าไม่มีพวกท่าน

อย่างไรก็ตามซอฟต์แวร์ Linux ยังต้องการการพัฒนาอยู่อีกพอสมควรกว่าที่จะก้าวไปถึงจุดที่ผู้ใช้ธรรมดาทั่วไปสามารถใช้งานติดตั้งและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงด้านเอกสาร คู่มือฉบับนี้เอง ก็ยังคงต้องการการปรับปรุงในรายละเอียดอีกมาก เพื่อที่จะเป็นที่อ่านและเข้าใจโดยง่ายจากผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทั่วไป แต่สิ่งหนึ่งที่น่าดีใจก็คือ นับจนถึงวันนี้ Linux มีการพัฒนาที่เร็ว และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดีขึ้นเรื่อยๆ และหากการพัฒนายังทำได้อย่างต่อเนื่องเช่นนี้ต่อไป ในวันหนึ่งข้างหน้า เชื่อได้ว่า Linux จะสามารถเป็นระบบปฏิบัติการที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่ในประเทศไทยสามารถใช้งานได้โดยง่ายอย่างแน่นอน ทีมงานของเราเป็นเพียงกลุ่มคนเล็กๆ ในสังคมที่หวังจะสร้างสรรค์งานขึ้นมาเพื่อประโยชน์กลับไปยังชาวไทยทุกคนที่จะประหยัดเงินตรานำเข้าซอฟต์แวร์จากต่างประเทศอย่างมหาศาล และหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนและการเล็งเห็นความสำคัญจากภาครัฐและภาคเอกชนในอนาคตต่อไป

หากท่านมีคำแนะนำ ข้อติชมประการใด โปรดแจ้งได้ที่ linux-sis@nectec.or.th *จะเป็นพระคุณอย่างสูง*

3 ธันวาคม 2542

ภัทระ เกียรติเสวี
ott@nectec.or.th

สงวนลิขสิทธิ์ (c) 1999 ภัทระ เกียรติเสวี, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ